

ANGLIJA SE JE ODZVALA ROOSEVELTOVEMU VABILU

ITALIJANSKA VLADA PONUJA STO MILIJONOV ZA ODPLAČILO VSEGA SVOJEGA VOJNEGA DOLGA

Anglija je stavila gotove pogoje. — Najvažnejša vprašanja naj reši svetovna gospodarska konferenca. — Skupni italijanski dolg znaša nad dva tisoč milijonov dolarjev. — Tudi Francija bo slednjič vendarle plačala, kajti njena čast zahteva, da se drži pogodb.

WASHINGTON, D. C., 25. januarja. — Angleška vlada se je odzvala vabilu Franklina D. Roosevelta, ki bo nastopil dne 4. marca službo ameriškega predsednika ter se bo udeležila pogajanj glede revizije vojnih dolgov.

V Washington bo poslala svojega zastopnika najbrž ministrskega predsednika Ramsaya MacDonalda.

Vabilu se je odzvala z gotovimi pridržki. Ako bo prihodnja administracija zahtevala, naj da Anglija Ameriki kake trgovske prednosti ali naj zopet uvede zlato valuto, ne bo hotel angleški zastopnik razpravljati o teh zadevah, češ, da se mora s tem baviti svetovna gospodarska konferenca, ki bo sklicana še to poletje.

V državnem departmentu sta se zglasila čehoslovski in litavski poslanik ter sporočila državnemu tajniku Stimsonu, da se bosta Čehoslovaška in Litavska odzvali vabilu in po 4. marcu poslali svojega posebnega zastopnika v Washington.

RIM, Italija, 25. januarja. — Italijanska vlada je pripravljena poslati v Washington komisijo, ki se bo pogajala z ameriško vlado glede odplačila njenega vojnega dolga in bo priporočala, da Združene države sprejmejo ponudbo, da Italija z zelo nizko svoto poplača svoj dolg. Italija je pripravljena plačati ves svoj vojni dolg z zneskom \$100,000,000. Skupni italijanski vojni dolg pa znaša nad dva tisoč milijonov dolarjev. Do sedaj je Italija plačala Združenim državam manj kot \$100,000,000 vojnega dolga.

Ako se boste obe državi pogodili za tako komisijo, bo Mussolini dosegel svoj namen, ker je že opetovano rekel, da želi, da se končno reši vprašanje glede vojnega dolga in vojne odškodnine, kar bi pomenilo pričetek izboljšanja gospodarskega položaja.

Po mnenju italijanske vlade "žrtvuje" Italija — \$25,000,000 kot razliko med nemško vojno odškodnino, ki jo je imela prejeti od Nemčije, ki pa je bila odpuščena s pogodbo v Lausanne, in \$100,000,000, katere je pripravljena plačati Združenim državam za vojni dolg. Pri tem pa ni všteti italijanski vojni dolg Angliji.

Predlog, da se pošlje komisijo v Ameriko, so vladne oblasti pozdravile z velikim zadovoljstvom.

Vlada je pripravljena, da pošlje komisijo, že od decembra, ko je Italija plačala zapadli delež vojnega dolga. In tozadevno povabilo državnega tajnika Henryja L. Stimsona, ki ga je izrazil italijanskemu poslaniku v Washingtonu, Augustu Rosso, je povzročilo splošno razpravljanje v časopisju in političnih krogih. Vsi so cenili pripravljenost Amerike, da se razgovori in pogodi s svojimi dolžniki.

List "Giornale d'Italia" pravi v svojem uvodnem članku: "Italija je pripravljena udeležiti se bodoče konference v Washingtonu in z istim duhu in isto odkritosrčnostjo ter iskrenim prijateljstvom, ki je vodilo Mussolinijevo politiko napram Združenim državam."

PARIZ, Francija, 25. januarja. — Vsled pripravljenosti novo izvoljenega ameriškega predsednika Franklina D. Roosevelta, da prične pogajanja z Italijo glede odplačila vojnega dolga, je v vladnih krogih razširjeno mnenje, da se bo tudi francoski

Demonstracije nezaposlenih v raznih mestih

ROBINSON ZA POMOČ FARMERJEM

Voditelji farmerjev prete z revolucijo, če zvezna vlada ne bo v kratkem izdatno pomagala.

Washington, D. C., 25. jan. — Voditelji raznih farmerskih organizacij prerokujejo revolucijo, ako vlada ne bo v najkrajšem času prisločila farmerjem na pomoč.

Nezadovoljstvo med farmerskim prebivalstvom narašča.

Senator Robinson, demokrat iz Arkansasa, je danes vložil predlog, ki določa za farmerje pomoč v ogromnem obsegu. Robinsona bodo podpirali voditelji demokratov in voditelji organiziranih farmerjev.

Farmerjem naj se da na razpolago poldrugo milijardo dolarjev. Na ta način bodo preskrbljeni z gotovino in obrestna mera jim bo znižana.

Za tem programom stoji baje bodoči predsednik Roosevelt.

Ustanovi naj se posebna vladna agencija "Emergency Agricultural Refinance Corporation", ki bo posodila posameznim farmerjem od petsto do deset tisoč dolarjev na prvi oziroma drugi morgi.

Posojilo ne sme presegati 75 odstotkov vrednosti farme.

SAMOMOR AMERIŠKEGA KONZULA

Praga, Čehoslovaška, 25. jan. — Ameriški konzul Raymond Davis se je zvečer vrnil z balkona drugega nadstropja v hotelu Aleron, kjer je stanoval s svojo ženo. Popoldne je še bil pri čajanki, katero sta priredila poslastičarji in konzulat svojim prijateljem. Pri čajanki je bila navzoča tudi konzulova žena in konzul je bil ves čas dobro razpoložen.

Po večerji je v družbi svojih prijateljev pil kavo v srednji dvorani, ob desetih pa je šel v svoje stanovanje. Nato se je vrnil na balkon, od koder je skočil v dvorano. Pri padcu je zadrl z glavo ob mramornato mizo, blizu katere je sedela njegova žena. Ko ga je spoznala, se je zgrudila in omedlela.

Konzulovi prijatelji si tega njegovega čina ne morejo razlagati, ker je bil celo popoldne in ves večer zelo dobro razpoložen.

parlament sprijaznil z mislijo, da mora Francija 15. decembra zapadli delež vojnega dolga v znesku \$20,000,000 plačati.

Mnogi poslanci, ki so v decembru glasovali proti plačilu dolga, so že izpremenili svoje mnenje, ker je Amerika pripravljena pogajati se za vojni dolg z vsemi državami.

Splošno prevladuje mnenje, da bo kak francoski ministrski predsednik, ki ga bodo spodbudila italijanska pogajanja, skušal izbrisati francoski madež, ker je Francija odredila odplačilo dolga, ali pa se bo vrnil Herriot, ki pravi, da čast Francija zahteva, da drži svoje pogodbe.

ZASLIŠANJE GLEDE PIVA V SENATU

Tako muckrači kakor suhači bodo imeli priliko povedati svoje mnenje. Wisconsinška zakonodaja zahteva preklic.

Washington, D. C., 25. jan. — Senat Smoot, ki je predsednik senatnega finančnega odseka, je sporočil dandanes, da se bodo začela v ponedeljek javna zaslišanja glede predloge, naj bo dovoljeno izdelovati in prodajati pivo, ki naj bi imelo tri in pet stotink odstotka alkohola.

Zaslišani bodo zagovorniki in nasprotniki prohibicije. Demokratje bodo proti temu najbrže protestirali, in odsek se bo bavil samo z davčnimi zadevami.

Madison, Wis., 25. januarja. — Wisconsinška zakonodaja je danes zahtevala preklic osemnajstega amedmenta. Državni senat je soglasno odobril resolucijo poslanske zbornice, da je treba pozvati kongres, naj preklic prohibicijske postavbe.

ROOSEVELTI SE BODO SPRIJAZNILI

Warm Springs, 25. januarja. — Ker je novo izvoljeni predsednik Franklin D. Roosevelt povabil na svoje desetdnevno vožnjo po južnih morjih svojega oddaljenega sorodnika Kermitta Roosevelta, sina bivšega republikanskega predsednika Theodore Roosevelta, je o tem mnogo razpravljano, kajti obe družini Rooseveltov že mnogo let pripadajo dvema različnima političnima strankama.

Družba se bo vozila na jahti Vincenta Astorja "Nourmahal". Oba Roosevelta sta Astorjeva sorodnika. Jahta bo odpeljala iz Jacksonville, Fla., 4. februarja.

JAPONSKA BO PUSTILA LIGO

Togio, Japonska, 25. januarja. — Japonski kabinet je sklenil, da je izstop iz Lige narodov neizogiben. Japonska vlada je naročila svojemu delegatu pri Ligi, Yosuke Matsuoka, da naj še enkrat pojasni pred Ligo narodov japonsko stališče glede Mandžurije, predno se vrne v domovino.

Z ozirom na ta navodila bo Matsuoka 1. februarja pred Ligo narodov podal in pajsnil stališče svoje vlade. Tedaj bo tudi japonski delegat naznanil izstop Japonske iz Lige narodov.

DE VALERA ZMAGUJE

Stranka bivšega predsednika je izgubila skoro ves vpliv. — Natanna poročila o izidu volitev še niso znana.

Dublin, Irsko, 25. januarja. — Iz prvih poročil o izidu večerašnjih parlamentarnih volitev je razvidno, da je stranka predsednika Eamona de Valere zmagala najbrž na vsej črti.

Bivši predsednik Cosgrave, je izgubil ves svoj vpliv. Poleg de Valerovih pristašev so bili tudi trije kandidati neodvisne stranke in en kandidat delavske stranke.

Cosgrave je le v Coreu dobil precej glasov, toda ne toliko kot zadnjič.

V Dublinu ki je veljal za trdnjavo bivšega predsednika, sta bila izvoljena oba kandidata de Valerove stranke.

De Valera je dobil v okraju Clare ogromno število glasov.

SOVJETSKA ARMADA JE VSAKI KOS

Vorošilov je povedal moskviški garniziji, da je bila rdeča armada modernizirana. — Orožje najnovejšega izdelka.

Moskva, Rusija, 25. januarja. — Rdeča armada je zavržla dedščino carske armade tekom zadnjih pet let ter je po zadržanju vojnega komisarja Klementa Vorošilova kos vsaki drugi evropski armadi.

Do leta 1928 je uporabljala rdeča armada orožje, ki je preostalo od stare carske vojske.

Vorošilov je rekel, da je po petletnem načrtu, ki je bil končan 31. decembra 1932, rdeča armada oborožena na najmodernejši način. Zgrajene so bile moderne zaloge in častniki ter vojski so moderno izvežbani.

Poudarjal je posebno veliko važnost glede tankov, katere so izdelali Rusi po modelih, ki so jih kupili od drugih držav.

UMETNIK NI VEDEL ZA PREMEMBO LETA

Roslyn, L. I., 25. januarja. — Ilustrator za razne magazine, Th. H. Webb, je prišel na poziv sodišča pred sodnika, ker si še ni nabavil nove pravice za svoj avtomobil ze leto 1933.

To je tako, gospod sodnik, — se je zagovarjal Webb. — Zadnji mesec sem delal dan in noč in bil sem ves čas tako zaposlen, da se nisem niti zavedal, da je prišlo Novo leto.

Tako, tako, — odvrne sodnik Andrew W. Westerwelt. — Marširaj sem že slišal, toda kaj takega še ne. Mnogo ljudi ne more najti dela, vi pa imate toliko denarja, da niti ne veste, kdaj mine leto. Kazen odpuščena.

V SPRINGFIELD, ILL., STA DVE STOTNIJI MILICE

Po raznih ameriških mestih so se vrtili včeraj resni nemiri, ki so jih vpriporili nezaposleni. — V Brooklynu, N. Y., je par sto nezaposlenih izzivalo policijo, ki je morala pozvati ojačenja. Precej oseb je bilo aretiranih. Demonstracije so uprizorili pred uradi za nezaposlene, češ, da dele nezadostno podporo.

MARŠAL ČANG V VELIKI STISKI

Na Čanga pritiska japonski vojni stroj, doma pa opozicija. — Najbrže bo odstopil.

Šanghaj, Kitajska, 25. jan. — Kot pravijo poročila iz Peipinga, se bo maršal Čang Hsueh-liang najbrže odpovedal vrhovnemu poveljstvu v severni Kitajski, ker ga s severa pritiska močna japonska vojaška sila, doma pa je veliko nasprotje proti njemu. Ako se mladi maršal odpove poveljstvu, bodo voditelji vlade v Nankingu imeli proste roke za rešitev japonske krize.

Poročila, da bo maršal Čang odstopil, še niso bila potrjena, toda je razširjeno prepričanje, da bo uničen, ako se spusti v boj z Japanci, ali pa bo padel vsled nasprotstva doma.

Kitajski militaristi niso zadovoljni s Čangom, odkar so pred tremi tedni Japonci zavzeli Šanhai. Militaristi so pripravljene strmoglaviti maršala Čanga in ga nadomestiti s kakim drugim generalom, ki se bo bolj odločno vrpi proti Japoncem.

Vojaški voditelji severne Kitajke so imeli zelo važno posvetovanje v Nankingu. Pri tem posvetovanju so bili navzoči: maršal Čang, finančni minister T. V. Soong, general Čang Kai-Sek in bivši kitajski predsednik maršal Tuan Ci-ži.

V svojem zadnjem naznanilu pravi maršal Čang, da se bo bojeval z Japonci samo, ako se enkrat napadejo. Po konferenci v Nankingu se je vrnil v svoj glavni stan v Peiping. Zdaj se poroča, da je maršal Čang šel v Nanking samo v namenu, da mu nankingška vlada da finančno pomoč in je zagrozil, da odstopi in vso krivdo zvrže na nankingško vlado, ako ne dobi finančne pomoči.

UMETNIKI DELAJO ZA BLAGO

Pariz, Francija, 25. januarja. — Pri umetniški razstavi v Parizu so umetniki prodajali svoje slike za vsako različno blago, kot čevlje, obleko, klobuke itd.

Razstava, ki je bila te dni zaključena, je dosegla izmenjavo blaga v znesku \$100,000, toda niti en sou ni bil izmenjan.

Moderna slikarja Ostelind in Rame sta dobila dovolj čevljev za dvajset det. Rusinja Vera Roklinska je dobila dovolj klobukov, da ji celo življenje ne bo treba nobenega kupiti.

Druga plačila za slike so:

Zdravniška oskrba za eno leto, ena operacija, redke kitajske zelenice, stroji za pranje perila, stanovanje v hotelu in zavarovalnina za življenje.

Dosti hujša demonstracija je bila v Springfield, Ill., kjer so morali s silo odstraniti iz urada guvernerja Hornerja tristo razjarjenih žensk in moških, članov "Illinoiškega Odbora Nezaposlenih".

Takoj nato sta bili pozvani v mesto dve stotniji narodne garde za slučaj, da bi se demonstracije ponovile.

V Knoxville, Tenn., so se spopadli nezaposleni s policijo. Več oseb je bilo ranjenih. Policija jih je triindvajset aretirala.

V Chicago, Ill., je skušalo petdeset policistov zaustaviti pohod nezaposlenih. Unel se je vroč boj, v katerem sta bila dva policista ranjena. Pet demonstrantov in nekega časniškega poročevalca so morali odvesti v bolnišnico.

Ženske so metale policistom v obraze papirke. Nekemu policistu je neka ženska skoro odgriznila prst.

Poročila o demonstracijah prihajajo tudi iz raznih zapadnih mest.

BOLIVIJCI NAPADAJO TRDNJAVO

Bolivijci so pričeli deseti napad na trdnjavo Nanawa. — Paragvajci so bili pregnani s strateških točk.

Buenos Aires, Argentina, 25. januarja. — Bolivijci so obnovili svoj deseti napad na paragvajsko trdnjavo Nanawa. Že peti dan divjajo najhujši boji v okraju Gran Chaco.

Bolivijci zatrjujejo, da so nekoliko napredovali, Paragvajci pa pravijo, da so odbili vse sovražne napade. Pri teh napadih so napadalec imeli težke izgube, branilci pa lahke.

Bolivijci poročajo, da so bolivijski aeroplani skoro uničili nek paragvajski oddelak, ki se je skušal umakniti iz trdnjave.

Neko poročilo pravi, da gredo boji natančno po načrtu nemškega generala Hansa Kundta, ki poveljuje bolivijski vojski.

Pri novem napadu je bolivijsko infanterijo podpirala artilerija in aeroplani, toda ti napadi so bili odbiti. Bolivijci so napadali eno uro, nakar so se umaknili z velikimi izgubami v svoje zakope.

General Kundt je naskočil trdnjavo s severa in juga, meneč, da bo prisilil branitelje k predaji.

Drugi vroči boji se vrše pri Corrales in Herrera, kjer so bili Bolivijci z velikimi izgubami odbiti in so se umaknili v velikem neredu.

Temni oblaki nad Boncourjevo glavo.

Debut Paula Boncourja na predsedstvu francoske vlade je v kratki dobi štirinajstih zadnjih dni prošlega leta potekel za predvednika nad vse ugodno. Pri debatu o jamstvu za avstrijsko posojilo je dobil celo lepo zaupnico, čeprav v tem primeru ni bilo potrebe za njo. Vendar je vsakomur jasno, da ima Herriotov naslednik na predsedstvu vlade vse večje bitke še pred seboj in da ga čakajo še težje preizkušnje.

Francija stopa v novo leto z začasnim proračunom, ki velja le za mesec dni. Kljub največjemu prizadevanju Boncourjeva vlada ni imela dovolj časa, da stopi pred zbornico z izdelanim proračunskim načrtom, zato je nastopilo v državi zasilno gospodarstvo z dvanaajstimi. Naloge, ki jih je s predsedstvom prevzel Boncour, nikakor niso majhne. Ameriško plačilo je sicer odgodeno in bo ostalo v tem stanju vsaj do Rooseveltovega nastopa predsedniške funkcije, vendar pa mora vlada pripraviti vse potrebno za kasnejša pogajanja o tej zadevi. Na predsednika vlade pada poleg vsega še ogromno delo v razoro-

živem vprašanju, ki je v tem letu vprašanje varnosti in za katero se je Boncour že izpostavil v taki meri, da bi neuspeh močno omajal njegov položaj. Tudi vprašanje ravnotežja na Sredozemskem morju bo treba vzpostaviti, za kar je prevzel pionirsko nalogo senator Henri de Jouvenel, potem ko je italijanska javnost zelo hladno vzela na znanje pomirljive izjave Herriota v Toulousi.

V npranem gospodarstvu pa ograža Boncourja ogromni primanjkljaj 16 milijard, ki ga sicer ni zakrivila sedanja vlada, ki pa se bo morala vključiti temu bavi z njim. Posebno pereč je primanjkljaj železnice, ki znaša glavni del vsega deficita in dosega lepših 10 milijard. Po računih desničarjev naraste ta železniški dolg vsako minuto za 7000 frankov, zato bo zasedanje, ki se je začelo 10. t. m., moralo reševati v pretežni meri finančna vprašanja, kjer je skoro nemogoča vsaka leporočnost in zgovornost. Glavno besedo bo pri tem imel novi finančni minister Chéron in zelo verjetno je, da njegovim predlo-

gom nihče ne bo mogel ugovarjati, kajti med poslanci strokovnjaki, ki bi tako v podrobnosti poznali francoske finance kakor jih pozna Chéron, ki velja za največjo finančno kapaciteto Francije.

V nekem oziru je celo dobro, da načeljuje vladi politik, ki ne pripada nobeni stranki, vendar je na drugi strani zelo opasno, da bodo socialisti pri prvi priliki padli v hrbet Boncourju ter se tako maščevali za njegovo svoječasno uskožstvo. Kartel levece, ki je pri majskih volitvah s Herriotom na čelu potisnil v manjšino desničarje, se je začel krhati in prvi dokaz temu je bil Herriotov padec. Morda je bila ločitev s socialisti lažnega značaja, vendar jim radikali ne bodo tako hitro odpustili brezobzirnosti, s katero so ozrušili Herriota. Slednji je sicer tudi kot poslanec še vedno najvplivnejši mož in iz svoje poslanske klopi še obvladuje zbornico, kakor je to dokazal ob priliki debate o jamstvu za avstrijsko posojilo, vendar je bil decemberski poraz tudi zanj hud udarec.

Poznavalec prilik so močno v dvomih, ali bo sedanja sestava vladne večine toliko močna, da bo kos vsem tem vprašanjem. Vrh tega se v kartelu samem kaže močno notranje nasprotstvo, ki mora priti do izraza prej ali slej. Chéron je napovedal politiko skrajno štednje, splošna usmerjenost kabineta, pa je zoper strogo šted-

njo, ker smatra, da mora levice dokazati svojo socialno miselnost, pa naj stane, kar hoče. Brezobzirna štednja bi vlado seveda spravila v sloves nesocialnosti in levici je mnogo na tem, da bi si ne nakopala pri narodu sličnih očitkov.

Tozadevna kampanja bi se bila že začela, ako bi Chéron tako skrbno ne skrival svojih ukrepov. Pri zadnji seji ministrskega sveta se je izgovoril, da ga kličejo važni posli drugam, in je takoj zapustil ministrski svet. Že sama ta gesta je izzvala v Parizu mnogo komentarjev; sklepali so, da Chéron se ni izgovoril svojega poročila ali pa ga hoče prikriti celo pred ministrskimi tovariši, da se izogne vsaki neljubi gonji še pred ekspozicijem. Vendar naznanjajo nekateri vsevedeži že sedaj o načrtih novih dohodkov. Posebno značilno je da desnica še sedaj raznaša yditi o štednji v upravi, t. j. o znižanju uradniških prejemkov in o skrajšanju socialne pomoči brezposelnim. Gre tedaj za dve epostavki, ki sta silno nepopularni in ki lahko škodujeta dobremu slovesu levece. Ravno s tem namenom sta nedvomno tudi iznešeni.

Kakor vse kaže, bo imel Joseph Paul Boncour v novem zasedanju hude čase. Ravno v njegovi dobi se je nagomililo največ težav in neprijetnih vprašanj, od katerih vsako lahko nenadoma postane kamen spotike.

PREMETENA SLEPARIJA

Državna izposojevalnica gledaliških kostumov v Moskvi, ki je bila ustanovljena za delavske klube, proletarska podeželska gledališča in propagandne igre in ki je nastajala iz oblačilnic bogatih ruskih gledališč, so zadnje tedne naravnost oblegala razna društva s prošnjami, naj jim posodi klasične kostume za vzporeditev starih Shakespeareovih, Schillerjevih, Puškinovih in drugih klasičnih del. Neprestano so društva naročala samo kraljevske plašče, oblačila za princeze, dolge vlečke, uniforme, skratka samo viteško srednjeveško in družabno parado srednjega kova, ki so je bila polna carska gledališča in ki je v novi Rusiji dolgo nihče ni hotel, kajti Tajrov ni rabil teh ostankov starih časov. Državna izposojevalnica je pa začela naenkrat opazovati, da se zaloge kostumov močno krčijo, kajti nobeno društvo izposojenih klasičnih kostumov vni hotelo vrniti. Kmalu je začelo klasičnih kostumov primanjkovati in izposojevalnica se je

končno obrnila na policijo.

Policija je ugotovila, da tiči za velikim povpraševanjem po klasičnih kostumih originalna sleparija. Šlo je za privatno podjetje dveh pretekanih sleparjev, Stuleeva in Teresejeva. Sleparja sta naročevala velike zaloge historičnih kostumov in potovala po Rusiji. Ponarejala odnosno kradla sta korespondenčni papir delavskih organizacij, ponarejala podpise uradnikov in štampiljke ter pošiljala naročila. Čim sta dobila naročene kostume, sta odparala od njih vse, kar je bilo gledališkega, tako da je ostala od njih samo lepota svila, pravo predvojno blago, ali brokat in volna. Kraljevska oblačila, carske uniforme in me-niške kute iz dobrega blaga so šle kaj imenito v denar. Kipevec je bilo mnogo, saj so ljudje tudi v Rusiji radi lepo oblečeni, a svile, zameta, satena in drugih takih reči ne dobiš za noben denar. Teresejev in Stuleev sta delala silajne kupčije, dokler ju niso zasacili.

POLARNO LETO

Leto 1933 bo leto polarnih raziskovanj. V tem letu se hkrati slavi petdesetletnica prvega polarnega leta. Z ozirom na to dejstvo je dal češkoslovski polarni raziskovalec dr. F. Behounek nekoliko zanimivih izjav o toletnih polarnih ekspedicijah:

Najširšo akcijo v polarnem letu bosta razvili Kanada in Sovjetska Rusija. Kanada postavlja cel niz postaj za znanstveno merjenje, in sicer v Hudson Bay v smeri groenlanske obale. Žal, je še zmerom nerešeno vprašanje, ali bo mogoče osnovali opazovalno postajo vprav na magnetnem polu v Boothia Felixu. Tam je edino Amundsen leta 1906 osnoval pravo opazovalno postajo in ugotovil znanstvene izsledke velike vrednosti. Francozi kanijo postaviti take opazovalnice na vzhodni strani Groenlandije, a Danci na zapadni. Tudi Nemci so nameravali aktivno sodelovati pri tovrstnih opazovalnicah, pa menda ne bo nič z njimi. Sovjetska Rusija se bo v tem letu najintenzivneje udeleževala znanstvenih akcij v polarnih pokrajinah. Toda delo te države se ne naslanja na čisto idealno znanstveno podlago, marveč ima v ozadju povsem realne misli: iskanje morske poti v Sibirijo, možnost kolonizacije itd.

Francija si je vzela nalogo opazovati na ekvatorju. Najbolj zapuščena je Antarktika. Resnica, da so sorojcasno nameravali tu prevzeti vodstvo v polarnem letu Argentina, Avstralija in Falklandski otoki, toda danes je vse nekam umolknilo. Treba bo na vsak način zbrati nove podatke o magnetnem polju, atmosferi elektriciteti, električnem potencialu itd.

Jaz sam sem si prizadeval ob priliki poleta Italije in Zeppelin, da bi nabral niz novih podatkov o atmosferiki elektriciteti. Rezultate teh raziskovanj sem objavil v nemškem, angleškem in italijanskem jeziku. To so bila iniciativna raziskovanja, s katerimi bi se morali izzvati novi problemi. V polarnem letu moramo s pomočjo goste mreže opazovalnih postaj po zemeljski obli rešiti kar največ problemov.

Behounek se je še dotaknil nesrečne "Italije" in njenega generala Nobila, ki se nudi sedaj v Sovjetski Rusiji in gradi aeroplano pred vsem v vojne namene, vendar mu obeta sovjetska vlada, da se bodo ta letala porabila ob priliki podarnega leta v znanstvene svrhe.

JELANI IN SRNE V MESTU

Iz Brna poročajo, da so imeli te dni v nekem vzhodnem moravskem mestecu nenavaden prizor. Na trg, kjer se prodaja zelenjava, se je zateklo deset jelenov in srn. Ljudje so bili tako iznenadeni, da so izgubili glave, in otroci so od veselja začeli preganjati živali po ulicah. Neki kolesar je zavozil v srno in ji je pri tem zlomil nogo, da so jo morali na mestu zaklati. Prijatelji narave sklepajo, da je živali prignala v mestecu huda zima, v kateri nima divjačina kaj jesti.

STRAH IMA VELIKE OČI

Pod naslovom "Kampanja italijanskega tiska, da se dokaže, da pomenita Jugoslavija in Francija nevarnost za Italijo" prinaša "Ordre" kratko poročilo, v katerem med drugim pravi, da se je v italijanskih listih začela nova kampanja proti Jugoslaviji. Lista "Giornale d'Italia" in "Corriere della Sera" nadaljujeta dokazovanje, da je Jugoslaviji strategični na z bojažljivostjo in da ima vsa javna dela v Jugoslaviji strategični in napadalni značaj. Italijanski listi glede na to ugotavljajo, da dela Jugoslavija vse to pod pritiskom Francije. Jugoslavija je "jurišni korpus bloka Male antante", ki mora igrati svojo vlogo v ozadju. "Ordre" zaključuje svoj članek z ugotovitvijo, da se v Italiji vztrajno nadaljuje kampanja v cilju, da bi se sugestiralo italijanskemu narodu, da grozi Italiji od njenih sosedov neodvrtljiva nevarnost.

Tudi "Oeuvre" se bavi s protijugoslovnsko kampanjo, ki jo z veliko ogorčenostjo vodi italijanski tisk. List pravi med drugim, da razen listov "Giornale d'Italia" in "Corriere della sera" se cela vrsta drugih manjših italijanskih listov: skuša dokazovati, da je Francija dala Jugoslaviji nalogo, da vrši čisto protitalijansko funkcijo. Italijanski listi trde, da je Jugoslavija med državami Male antante tista, ki razpolaga z najboljšo vojsko, s katero se da najlažje manevrirati in pritiskati na Italijo.

ČUDNA SREČA

Če ima človek srečo, zadostuje samo dozdnevna podobnost, pa postane iz siromaka bogataš, kakor se je zgodilo z nekim Douglasom Galindom. Mož je zdaj lastnik krasne vile in ima lepo premoženje, čeprav je bil pred vojno siromak. Pisal se je prvotno Tochatu. Nastopal je kot igralec v zelo priljubljenem gledališču, kjer se je zapletla v naj bogata Sara An-

Ali imate Koledar za l. 1933

Za 50 centov dobite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPISOV DVEH NAŠIH PISATELJEV TROHE IN RUPNIKA; PESMI BUKOVINSKEGA IN OPIS NAŠEGA "SEVERNEGA ROMARJA" PLANINŠKA.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

na Galindova. Očaral jo je tako, da je bila na prvi pogled prepričana, da vidi v njem samo sebe v mladih letih, seveda v moški podobi. Presenetljiva podobnost, ki je bila samo dozdnevna, jo je tako vlekla k igralcu, da ga je vzela za tujnika. V začetku vojne je moral Tochatu k vojakom na Galindova je vzela k sebi njegovo ženo z otrokoma. Po vojni je pa ostal pri nji tudi mož in bogata starka je vzorom skrbela za siromašno rodbino. Edini pogoj je bil, da se bo pustil Tochatu od nje adoptirati, kajti starka je bila prepričana, da je njen sin. Na njeno željo je Tochatu izpremenil tudi svoje ime. Vso svojo materinsko ljubezen je prenesla bogata žena na tretjega Tochatuovega otroka, ki je bil rojen v njenem domu. In tako je živeli adoptirani sin s svojo rodbino pri svoji novi materi, ki jo je našel na kaj čuden način. Ko je Galindova v 89. letu starosti umrla, je zapustila vse svoje premoženje adoptiranemu sinu.

Pristrižen Mussolini.

Emil Ludwig je pred kratkim objavil "Razgovore z Mussolinijem". Razen nemškega izvirnika je takoj izšel italijanski prevod. Švicarski list "Information" je primerjal obe izdaji in ugotovil, da je črtala fašistovska cenzura skoro 12 odstotkov knjige. Najbolj zabavno je pa vsekakor to, da so morale izostati pred vsem ducejeve lastne besede. List je med drugim podčrtal te le značilne odstavke. Na str. 166 je bilo črtano: Ludwig: Zakaj tako rado ponavljate, da ste zatrti v italijanski besedi "nemogoče"? Saj veste, da to ni res. — Mussolini. Vem, a če ne bom tega ljudem s klavirjem stalno zabijal v možgane, bodo takoj postali leni, in se jim bodo zdele nemogoče tudi najenostavnejše stvari. — Na str. 117 so izostale te le podčrtane vrstice: "Večkrat korakam po več ur iz kota v kot, ako iščem odgovora ali potrebnega gesla. Zaveseti se mi navadno šele zvečer in sicer najrajši proti polnoči. Govorim o razsvetljenju, ker ne morem govoriti o dobrih domislekih. Veste: človek na mojem mestu mora biti bedak ali vsaj enkrat na teden glumiti bedaka. Samo potem se bo za gotove dni kaj naučil. In pravo razsvetljenje? To me obišče kvečjemu dvakrat na leto."

Na str. 130: — "Neverujem, da bo kdaj v Italiji nastopil duce št. 2. — mi je rekel duce št. 1, in če bo tudi nastopil, ga ne bo Italija trpela."

Na str. 111: — "Kaznujemo pri nas nepošteno uradnike prav tako strogo kakor je to v navadi pod sovjeti. Zasačeni fašisti to vedo. Zato izrišijo rajši samomor in ne čakajo na kazen. Tajnik naše stranke v Livornu se je obsel, ker je zapravil blagajno. Gubernator San Rema (sedež znane igralnice) se je ustrlel v katakombah. Ravnatelj javnih del v Neapolju se je vrgel v morje. Povabil sem namreč oba na odgovor, in to jima je zadostovalo, dasiravno se je pozneje izkazalo, da sta bila popolnoma nedolžna. Na posled je vprašal Ludwig, kako more Mussolini zapirati politične nasprotnike, ko je vendar nekoč sam tako dolgo ždel v ječi. Mussolini je odgovoril: V italijanski izdaji: Meni se zdi to popolnoma logično. Res sem pričel svoje javno delovanje z ječo, a od tedaj so se razmere temeljito spremenile. Smatram, da vršim zdaj svojo dolžnost."

A v nemški izdaji stoji: — "Meni se zdi to popolnoma logično. Prej so oni mene zapirali, zdaj pa jaz njih."

LLOYDOVA ZAVAROVALNICA

V zvezi z požarno katastrofo francoskega parnika "Atlantique", so listi spet spregovorili o londonski zavarovalni družbi "Lloyd", ki je povsem svojevrstna zavarovalna družba. Njeni člani se volijo in morajo po vstopu vložiti najmanj 10.000 funtov sterlingov.

Vsi zavarovalni posli se sklenejo v njih imenu in ne direktno po njih. Kdor se hoče pri družbi zavarovati, mora zato poiskati posredovalca, ki predloži zavarovalcem v "prostoru" polico, na kateri je zabeležen objekt, ki naj se zavaruje in vsak izmed zavarovalcev napiše nanjo vsoto, za katero jamči v imenu svojega sindikata. Ko se doseže polna zavarovalna vsota, izstavi podpisani urad Lloydov pravo zavarovalno polico s podpis "imen" različnih sindikatov, to je članov te zanimive družbe.

Jasno je, da more postati le zelo imovit človek "ime" pri Lloydih. Že od vsega začetka se knjižijo obresti njegove prvotne vloge in dobički iz varovanj na njegovo ime, vendar ne prejme prva tri leta niti belica svojega dobroimetja. Plačati mora od njega pač dohodninski davek, a šele od četrtega leta dalje lahko dvigne svoje dobičke. Ti dobički znašajo 500 do 2000 funtov na leto in je njih višina odvisna od spretnosti dejanskega zavarovalca v izbiri ugodnih rizikov. Seveda je tudi dobiček tega zavarovalca odvisen od dohodkov njegovega sindikata ter znaša lahko 2000, a tudi 10.000 funtov letno.

Lloyd kot družba nimajo s to zavarovalno kupčijo nobenega posla in je njih naloga le ta, da se sprejmejo le neoporečni "podložniki Njegovega Veličanstva" kot člani in da se deponirani denar upravlja z največjo skrbjo. Zanimiva je pomorska polica Lloydov, ki v svojem tradicionalnem besedilu rešuje v naš stvarni

čas vso romantiko starih dob. Na glavi nosi skrivnostni znak "S. G.", ki mu pomena ne ve danes nobena živa duša, zavarovanje vrši po besedilu zoper "pustolovščine in nevarnosti na morju, zoper celo verigo nevarnosti, ki jih polica v novejših dodatnih klavzulah izrečno odklanja, a staro besedilo se vendarle ne spremeni niti za piko, deloma zato, ker se Lloydji sami ne izpreminjajo nič, deloma zato, ker bi vsaka izprememba besedila razveljavila v teku časa izreke v zvezi s tem starim dokumentom.

V ostalem pa Lloydji nikakor niso družba za izključno zavarovanje morske pločbe. Prav za prav ni nobenega finančnega rizika na svetu, zoper katerega bi ne bilo mogoče zavarovati se pri članih Lloydov. Tako so tu zelo pogosta zavarovanja zoper rojstvo dvojčkov in zopet slabo vreme na izletih zavarovanja plemenitih živali in nožice baletk, zavarovanja na smrt znanih osebnosti (zlasti v obliki stave) itd. Naravno, da je sedanja gospodarska kriza imela hude posledice tudi glede dobičkov zavarovalcev, a vendar so Lloydji družba, ki jim doslej niti najhujše gospodarske krize niso mogle do živca.

Tužna smrt starega berača.

Blizu dermatološke klinike v Zagrebu se nahaja smetišče, na katerem so našli mrtvega starega berača, ki se je tamkalj vlegel k počitku ter ga je, kakor se domneva, zadela kap. Obleka je bila vsa razcapana, truplo pa že objedeno od podgan.

ŽENITNA PONUDBA

Želim se seznaniti s slovenskim dekletom, 19 do 27 let staro, dobrega značaja in ki jo veseli živeti na farmi. Pišite na moj naslov: Aiton Renner, R. 2, Woldorf, Md.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Predsednik:
FRANK HOTKO
507 E. 13rd St.,
New York City
Podpredsednik:
MICHAEL UREK,
1715 Gates Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Tajnik in arhivar:
JOSEPH POGACHNIK,
580 Liberty Avenue,
William Park, L. I.
Blagajnik:
PETER RODE,
72-23 67 Place,
Glendale, L. I.
Zastopnik:
RADO VAVPOTICH,
22-15 — 23th St.,
Astoria, L. I.
Nadgledni Odbor:
ANTON KOSIRNIK,
101-21 — 35 Rd.,
Richmond Hill, L. I.
ANTON CVETKOVICH,
583 Seneca Ave.
Brooklyn, N. Y.
FRED VELECEP,
72-25 — 67 Place,
Glendale, L. I.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj se ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele pozna kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolniških in nad šest tisoč smrtnih podpore ter ima v blagajni skoro \$17,000.00.

Društvo zbira vasko četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso postrežbo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, d amo vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

Metropolitan Travel Bureau

(FRANK SAKSER)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

ADVERTISE

In "GLAS NARODA"

Pri naročilih za več kot \$1.— damo 30% popusta

V SLUČAJU, DA NAM KAKE KNJIGE ZMANJKA, S PRIDRŽUJEMO PRAVICO, POSLATI DRUGE SLIČNE VSEBINE

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

: : ZEMLJEVIDI : :
MOLITVENIKI
: : : IGRE : : :

MOLITVENIKI

SVETA UBA
v platno vez. 90
v usnje vez. 150
v najfinije usnje vez. 180
v najfinije usnje trda vez. 180

SKRBI ZA DUŠO
v platno vez. 90
v usnje vez. 150
v najfinije usnje vez. 180

RAJSKI GLASOVI
v platno vez. 80
v usnje vez. 120
v najfinije usnje vez. 150
v najfinije usnje trda vez. 150

KVIŠKU SRCA
v imitirano usnje vez. 60
v usnje vez. 80
v najfinije usnje vez. 120
v najfinije usnje trda vez. 150
v cel. celluloid vez. 120

NEBESA NAŠ DOM
v ponarejeno usnje vez. 150
v najfinije usnje vez. 180
v najfinije usnje trda vez. 180

MARIJA VARIHINJA
v usnje vez. 120
v usnje vez. 150
v najfinije usnje trda vez. 160

Hrvatski molitveniki:

Učelja (starost), fina vez. 150
Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez. 150
najfinije vez. 180
Zvonice nebeski, v platno 80
fina vez. 150
Vierne, najfinije vez. 160

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook
v barvno platno vezano 20
v bela kost vezano 110

Come Unto Me
fina vezano 35

Key of Heaven
fina vezano 35

Key of Heaven
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 120

Key of Heaven
(ZA ODRASLE)

Key of Heaven
v celoti vezano 120
v celoti najfinije vez. 150
v fina usnje vezano 150

Catholic Pocket Manual
v fina usnje vezano 130

Ave Maria
v fina usnje vezano 140

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko berilo 20

Angleško-slov. in slov. angl. slovar 90

Amerika in Amerikanci (Trunk) 50

Angleška služba ali nauk kako se
naj streže k sv. maši 10

Boj nalezljivim boleznim 75

Četniksko jezero 120

Domači živinodržavnik broširano 120

Domači zdravnik po Knapu:
broširano 120

Domači vrt 150

Govedoreja 150

Gospodinjstvo 120

Hitri računar 75

Jožefinija (Melik) 1. zvezek 150

2. zvezek, 1-2 snopč 180

Kletarstvo (Stalick) 20

Kratka srbska gramatika 30

Kratka zgodovina Slovencev, Hr-
vator in Srbov 30

(Nadaševanje) 30

Kako se postane državljani Z. D. 25

Kako se postane ameriški državljani 15

Knjiga o dostojnem vedenju 50

Kubina Računica 75

Liberalizem 50

Ljubljana in snobizma pisma 35

Materija in energija 125

Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka 75

Mladencem, 1. zv. 50
II. zv. 50
(Oba skupaj 99 centov)

Mikarstvo 10

Nemško-angelski tolmaz 140

Nasveti za hišo in dom 10

Najboljša slov. kuharica, 668 str.
lopo vez. (Kallinek) 50

Nemščina brez uveljavljanja:
1. del 30
2. del 30

Največji slovarnik ljubavni in
drugi pisma 25

Ogleben botan 50

POVESTI in ROMANI

Agitator (Kersnik) broš. 80

Andrej Hofer 50

Beneska vedeževalka 35

Belgrajski bliser 35

Beli mecesen 40

Bele noči, mali junak 70

Božični darovi 35

Božja pot na Bledu 20

Božja pot na Smarjni gori 20

Cankar: 70

Grešnik Leonard, broš. 70

Mimo življenja 70

Moje življenje 75

Romantične duše 60

Balkansko-Turško vojna 60

Balkanska vojna, s slikami 25

Boj in zmaga, povest 20

Blagajna Velikega vojvode 60

Belfegor 60

Boy, (roman) 65

Burška vojna 40

Beatini dnevniki 25

Čarovnica 25

Cvetina Borogradska 45

Cyrtke 25

Čebelica 25

Črtilce iz življenja na kmetih 25

Dobroiz, in razne povesti: 60

Spisal Milčinski 60

Darovana, zgodovinska povest 50

Delele Eliza 40

Dalmatinske povesti 25

Dolga roka 50

Do Obrida in Bitolja 70

Doli z orožjem 50

Dre ali: — NJiva; Starka 60

(Meško) 60

Devian Orleanska 50

Duhovni boj 50

Udelek je pravil; Marinka in škr-
teljica 40

Elizabeta 40

Fahjola ali ekov v Katakombah 45

Fran Baron Trenk 35

Filozofska zgodba 50

Fra Diavolo 50

Gospodarska sveta 40

Gostilne v stari Ljubljani 60

Grška Mitologija 10

Gusarji 30

Gusar v oblaki 30

Hadji Murat (Tolstoj) 40

Hči papeta, vez. 10

Hektorjev meč 40

Hedvika 40

Hudi časi, Blage duše, veselogra 75

Hečena (Kmetova) 40

Hudo Brezdno (II. zv.) 35

Humorska, Groteske in Satire, 30

vezano 30

broširano 40

Izlet g. Brodca 120

Izbrani spisi dr. H. Delancey 30

Pirki 30

Povodaj 30

Povodaj 30

Povodaj 30

Povodaj 30

IZ MODERNEGA SVETA, trdo vez. 160

Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger: 150

2 zvezka 150

Igračice, broširano 80

Igralec 75

Jagunje 30

Janko in Metka (za otroke) 30

Jernat Zmagovaf, Med plazovi 50

Jutri (Strug) trdo vez. 75

broš. 60

Jurčičevi spisi: 50

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, 100

lepo vezanih 100

6 zvezek: Dr. Zuber — Tugomer, 75

broširano 75

Juan (Mserija) Povesti iz španskega 50

življenja 50

Kako se sem jaz likal 60

(Aleševce) 1. zvezek 60

Kako sem se jaz likal 60

(Aleševce) 1. zv. 60

Kako sem se jaz likal 60

(Aleševce) III. zvezek 60

Korvinska brata, povest iz mladosti 30

v Koreji 30

Krma osveta 60

Krmetki punt (Sonca) 60

Kuhinja pri kraljevi gosti nozeli 50

Kaj se je Markaru sanjalo 25

Kazaki 40

Križev pot patra Kupljenika 75

Kaj se je izmislil dr. Oks 45

Levstikov zbrani spisi 90

1. zv. Pesmi: Ode in elegije; So-
netje; Romane; balade in 70

legende; Tolmač (Levstik) 70

5. zv. Slika Levstika in njegove 70

krivice in polemike 70

Trdo vezano 100

Ljubljanske slike, listni listnik, 30

Trgovce, Kupčijski strahnik, 30

Uradnik, Jezični doktor, Gostil-
ničar, Klepetulje, Natakarna, 60

Duhovnik, itd. 60

Lav na čeno (roman) 80

Lucifer 10

Marjetica 50

Materina trilev 50

Moje življenje 75

Mali Lord 70

Mesija 70

Malenkosti (Ivan Albrecht) 35

Mladini sreen, Zbirka povesti za 25

slovenska mladina 25

Misterija, roman 10

Možje 150

Na različnih potih 40

Narotarjev nos, humoreska 35

Narod, ki izmira 40

Naša vsa, II. del, 9 povesti 90

Nova Erotika, trdo vez. 70

Naša leta, trda vez. 70

broširano 60

Na indijskih otokih 50

Naši ljudje 40

Nekaj iz ruske zgodovine 35

Na krvavih poljanah, Trpljenje in 130

strahote z bojnih pohodov hrše-
ga slovenskega polka 130

Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka 25

Onkraj pragozda 80

Pravljice in pripovedke (Koštnik)

1. zvezek 40

2. zvezek 40

Prve med Indijanci 30

Preganjanje indijanskih misijonar-
jev 30

Robinson 50

Robinson Crusoe 60

Revolucija na Portugalskem 30

Rdeča in bela vrtica, povest 30

Roman zadnjega cesarja Habs-
burškega 150

Rdeča megla 70

Rdeča kokarda, vez. 125

Seržant Dixvold, vez. 160

Slovenski kalčice 40

Slovenski Robinson, trd. vez. 75

Stric Tomova koča 50

Suški invalid 35

Skoki sime Indijo 50

Sanjska knjiga, mala 60

Sanjska knjiga, velika 90

Sanjska knjiga, (Arabska) 150

Spomini Jugoslovanskega dobro-
volja, 1914—1918 125

Sredozemni, trd. vez. 60

broš. 40

Stranote vojne 50

Stiri smrti, 4. zv. 35

Smrt pred hišo 65

Stanley v Afriki 50

Spomini znanega potovanja 150

Stritarjeva Anthologija, broš. 80

Sisto Sesto, povest iz Abruce 30

Sin medvedjega lova, Potopisni 30

roman 30

Študent naj bo, V. zv. 35

Sveta Nuburga 35

Spiske, male povesti 35

Slovesedec 30

Sopok Samotarke 35

Svetla noč 30

Svetlobo in sence 120

Slike (Meško) 60

Spake, humoreska, trda vez. 90

SHAKESPEAREVA DELA:

Macbeth, trdo vez. 90

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KRAŠKA PESEM

Skalne poljane, puščoba, sivo skalovje, vse razrvano. Redka porumenela trava je umirala med gruščem in meljem, daleč, visoko je bilo nebo. Na poščeni ravnici, kjer je živalar ubog bor, bčan od dežja, od vetra zviti, je bil reven zaklon, tja so hodili redki ptiči pet svoje večerne in jutranje pesmi, tja se je ozrl samotni popotnik, ki je zašel v skalno puščo. — Edini znak življenja je bil ta krič bor. V mraku, ko se je noč poslavljala in podajala dnevu roko, s pritekle po skalnem grebenu k boru sive ptice golobje velikosti. Kot neslišno trkljajoče skale so bile. V mlademu dnevu pa, ko se je solnce zdrnilo, daleč za raznino, se je oglasila pri borovcu lepa kraška pesem skalnih jerebie. Kotorne so se klicale. Star samec, ki je vodil drobno krdelce, je stopil na skalo in zaklical mlademu dnevu: Čepete, čepete, čepete čepete. Nekje je s sprožil kamen in ropotaje odletaval v gibel, kotorne so zginile, prej je bilo okoli borovca vse živo, sedaj so se v trenutku plaho stisnile, nobena oko jih ni moglo najti.

Drobna jata skalnih jerebie je zletela na borne njive in tam iskala pite hrane. Pobirale so odpadla zrna in travo, ujele tu pa tam hrošča ali mršec, na večer se pa spet klicale. Okraj, skalnega grebena se je rahlo oglasila klicanje druge kotorne, za kmalu zamrlo v molku sive pustinja.

Ptice so si poiskale varnih zavetišč, pa se pokrile pred krili nebu, na katerih so jadrili prijatelji črnega mesa kotorn.

S prvim dihom dneva so se prikljule z vrhov puste megle in zakrile sive golčave. Kotorne so tiho tekale po skalnem grebenu, pa so spustile na južna pobočja hribov, porasli z redko travo in brinjem, na si tam poiskale bomo hrano. Razkropile so se na vse strani, pa se kmalu pričele klicati. Od daleč si čul čudno kraško pesem, pa se ti je zdelo, kot bi kdo v daljavi klepal koso, zdelo se ti je, kot bi zvenela prek pustih grebenov čudna tajna pesem, tajni poziv neznanih bitij. Potegnil je zapadnik in črnel umazanose megle v doline. Medlo je posijalo solnce na zemljo od Boga in ljudi skoro zapuščeno. Pri Bori so se zbrale kotorne, lepi samec je stopil na skalo, si v modrikasta, mestoma sivodolčasta je bila njegova suknjica, go- lo mu je bilo blestelo, od živorde- čega kljuna se mu je preko rjave- ga očesa do prsi vila zamestasto črna proga, rep je bil siv, ob stra- ni rdečorjav, ob bokih in ob stra- ni pa si je urejal ona lepa peresa, kras mirnih kraških ptic. Vsako pero posebej je imelo črno prago, pa rdečorjavo konico, osnova per- sa pa je bila sinjasi. Peresa si je uredil kot dve veliki pahljaji, tes- no prileženi k prsim, drignil leva živo rdečo ostroženo nožico pa spet zaklical v megle, ki se je rdečila.

Kmalu je dobil iz dolinice odziv, le na vsak šum. Brinjeve so po- sedale po mesečnih in tožno klicale v pusto megleno pokrajino. Kar je zaškrpjal sneg — po kolovozu je nekdo šel. Kotorne so se stisnile, prav do prve je prišel človek v megli. Kratak "br" in kotorna j- izginila nizdol v megle. Korak da- lje, druga za drugo so letele nizdol, v za kotorne značilnem letu. Same kratke loke so opisovale njih krila, za hip so se dvignile, pa urno začle proti tlom in se skrile spet v varna kritja.

Vso trdo zimo so pretokle, žal ne vse. Obiskati jih je prišel v jeseni sokol, sivi ptič, ni jim po- magala njihova siva barva in urno padanje v letu, od vse kite sta ave postali žrtve viteške ptice.

Ko pa je po doleh rumenelo listje, so prišli na kotorne lovi. Tudi njim ni pomagala njihova spretnost na polju, niso bili pravi kraški lovi, samo za spomin so ne- si i v doline eno iz cele družinice.

Po vrhu je zahtevala svoj trdi- daček tudi zima, načevala so pod krivim borom in zjutraj se šibke- ša od njih ni več prebudila.

Druga so pretokle trdo zimo in so na pomlad spet poživilo puste, mrtve golčave s svojo lepo kraško pesmijo.

ŽIVALSKA AFRIKA

IZUMIRA

Afrika ima danes brez dvoma najbogatejšo fauno. Pa doklej bo to trajalo? Saj se že 30 let oblasti- niti ne ganejo, da bi ohranile to neizmerno živalsko kraljestvo? Če- le trume evropskih pustolovcev se dan za dnem zaganjajo v nič hude- ga sluteče živali črne Afrike. Ni- čudnega ne bo torej, če bodo iz- ginile s površja afriških ravan in pragozdov najredkejši živali. Ne- katere vrste teh, ki žive v afriških džunglah, so le še redki primeri. Zapadna Afrika je bogatejša na pragozdovih, zatorej inga tudi naj- več zveri. Posebno v Nigeriji se skrivajo živali, ki jih še do danes ne poznajo zoologi.

Tako so pred nedavnimi odkritji v džungli Nigerije neko povsem no- vo živalsko vrsto, kateri so dali im- enjaki ime "okapi". Ta žival je na videz podobna žirafi, vendar i- ma nekatere posebnosti, ki je po- vsem oddvajajo od nje. Velik del- teh pragozdov je sploh nepreho- den. In nobena belec se ni do da- nes še upal stopiti vanje. Tu — mislijo učenjaki — je cela vrsta živali, ki nikoli ne zapuste džun- gle.

Angleški učenjak dr. Brintong je nedavno raziskoval kraje Ašan- tijev in našel tam dve novi vrsti o- pic, ki nimajo nobene podobnosti na pr. z gorilo ali šimpanzom, mar- več sta čisto nekaj novega: a glav- no: mesojedni opici sta to, ki nasto- pata v boju krutejšo kot vse osta- le vrste opic.

Zadnje čase je pustošila med li- berijskimi levi neka epidemija, ki jih je premoglo ugonobila. Tako ne živi v celi Liberiji danes več ko- nad 50 let kraljevskih živali. Pa tudi ostale zveri pobira neka tajna bolezen. Zraven pa seveda razbi- zdani lovi belev, ki ne poznajo o- krutnosti nobene meje. Afrika pa- ne pozna lovske pravice...

Po mišljenju dr. Brintonga bo čez sto let vedela za mnoge afri- ške živalske vrste le še knjiga. V prvi vrsti so obsojeni na smrt le- vi, žirafe, neke vrste opic in neka- tere ptice, katere žive le še v Afri- ki.

PREPREČEVANJE REVMA- TIZMA PRI OTROCIH

Dr. Ethel Pierce iz Philadelphi- je poudarja naslednjih pet točk, da se prepreči artritide ali rev- matične bolezni pri otrocih:

1. Rame in noge otrok naj bo- do pokrite v mrzlem vlažnem vre- menju.
2. Naj bodo otroci v svežem zraku in na soncu, kolikor več- mo.
3. Pazite na hrano otrok: naj ne- jedo preveč sladkarij.
4. Otroci naj imajo čim več po- čitka.
5. Pozite kako otroci stojijo in- sedijo — otroci z nepravilnim dr- žanjem in s slabim mišljenim raz- vojem so zlasti podvrženi revma- tizmu v poznejših letih.
6. Učite otroke, da obvladajo svoja čustva. Znanstveniki so na- šli, da je nervozna stabilnost važ- na za preprečevanje revmatizma.

Vsi so mnenja, da vzrok revma- tizma (artritisa) je neka klica. Neposredni vzrok utegne biti ka- ka infekcija, kot bolne zleze ali gnili zobje, v mnogih slučajih pa se more razviti vsled prebavnega nereda, pretirane fizične ali ner- vzne utrujenosti, vsled prehlad- ov itd.

Kar je skupno pri vseh vrstah revmatizma je nered v krvni cir- kulaciji, ki se pojavlja v mrzlih in potnih rokah in nogah, toposti ali srbenju na površini udov in kasneje v vnetju členov, ki se zo- ve artritisa.

Ni posebnega leka, ki bi pre- prečil revmatizem, ali treba vse storiti, da se prepreči znižanje odporne sile telesa. Starši veči- noma sedaj razumejo, da treba odstraniti bolne tonzile (bezga- ke v grlu) in gnile zobe. Ali ma- lokdo se zaveda, koliko so važne- drage čiščenje, kot jih navaja- mo v zgornjih petih točkah.

DVE MLADI FRANCOZINJI

SUŽNJI ORIENTALCA

V Lillenu živi že dolgo vrsto let perzijski trgovci s preproganji Zgudid Tatta. Domačini ga sna- trajo za sebi enakega, kar je po- polnoma razumljivo, če pomislimo, je že nad četrto stoletja med njimi. V tem času si je tudi pridobil fran- cosko državljanstvo. Ljudje so ga spoštovali in imeli radi, ker je kup- cement vedno rad postregel. Čeprav so bili časi, ko so ga ljudje narav- nost oblegali z naročili, se je trudil in si prizadeval, da je ustregel vsakomur v polni meri.

Zgudid Tatta je imel nemega slu- ga Mulka, ki mu je bil pasje po- koren in je bil delaven kakor čelba- la. Ne gospodar ne sluga nista ni- koli potratila niti minute časa. — Sedela sta v trgovini vedno z igl- v roki izgotavljal nove in poprav- ljala stare preproge. Bila sta v tem prava mojstra. Ljudje so ju veči- opazovali po ure in ure in se niso mogli načuditi njuni ročnosti in spretnosti, s katero sta pretikala igle in tkala ter prepletala pisane niti, iz katerih je nastajal vedno večji in lepši mozaik pristno orien- talskih pesniških okrasov v blagu.

Prišli pa so tudi za Zguida Tat- to slabi časi. Kupec se je pri njuni oglašalo vedno manj, trgovina je začela propadati, dolгови so se ve- čali in tako narasli, da ni mogel trgovci poravnati niti svojih dav- nih obveznosti. Tedajci je pot- kal na njegova vrata neizprosni eksekutor in mu zagrožil z rube- nijo. Zgudid Tatta se je zdrnil. — Prestregel je darčnemu organu- pot in izjavil, da je mogoče priti v njegovo stanovanje le preko nje- govega trupla.

Eksekutorju je bilo to preveč. Šel je po stražnika, da mu je po- magati vtriti v stanovanje izde- valca preprog. Tudi to ni šlo glad- ko. Zgudid Tatta je namreč stal na pragu, vihtel v roki tenki, ostro brušeno bodalo in vpil: "Kdor se mi približa, umre!" Stražnik ni bil voljan še storiti konec, zato je Perzijski razorožil in omogočil ek- sekutorju vstop v stanovanje.

Bilo je, kakor da bi stopil v pra- vični svet. Od vrha do tal je bilo vse v preprogah, v najoddaljene- ši sobi pa so stale statve in pri njih sta sedeli dve napol nagi ženski, ki sta zdeli od usopljivosti in nista u- meli besedice-francoski. Obe sta bili s srebrnimi verižnicami na no- gah prikovani za statve. Eksekutor je naznanil stvar oblasti. Zgudid Tatta je bil aretiran in po dveh dneh zasliševanja je odkril tajno skrivnostnih tkal perzijskih pre- prog.

Pred dvajsetimi leti je izginila v Lillenu najprej 3-letna Claire, kmalu za njo pa njena 4-letna sestra Jeanetta Monttet. Perzijs- ki je uplenil roditeljem, ki niso prišli roparju nikoli na sled. Da- ne bi prišla stvar kdaj na dan, sta obe deklici smeli govoriti le per- zijski jezik in sta v tem popolnoma pozabili francosno. Zgudid Tatta ju ni pustil nikoli med ljudi, ker se je bal, da bi se tako utegnili raz- kriti njuna tajna. Nad dvajset let ju je imel zaprti v sobi in stregel jima je le nemi sluga, ki je poznal njuno zgodbo in ki je moral zaradi tega zdaj s svojim gospodarjem pod- ključ.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovolje- nja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje po- trebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlasajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavlja- mo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 W. 18th St., New York, N. Y.

VLOM V VINSKO KLET

Dna 6. januarja ponoči so vlo- mili trije vlomilec v vinsko klet posestnika Smigoca pri Lovrencu v Slov. goricah. Ko so sosedje zaslišali ropot v kleti, so se oho- roženi z gorjaci podali na kraj vroma. Komaj pa so se približali kleti, so jih vlomilec opazili ter otvorili na nje ogenj iz samokre- sav. Vnela se je prava bitka med vlomilec in oblegovalci; končno se je posrečno pobegniti vlomil- cem v temno noč. Od oblegovalcev k sreči nihče ni bil ranjen, dasi so krogel padale kot na fronti.

O dogodku so bili obveščeni o- rožniki v Jurišicah, ki so se po- dali na zasledovanje ter so enega vlomilec že ujeli.

INCIDENT V BETLEHEMU.

Italijanska "Stampja" poroča iz Jeruzalema, da se je primeril na praznik sv. Treh kraljev v rojst- ni cerkvi Iveličarja v Betlehemu med cerkvenim bogoslužjem inci- dent, ki meče ostro luč na odnot- ne nestupne razmere. Med nekim franciskanom in grškim sveče- nikom je prišlo do glasnega prere- kanja v cerkvi, zaradi katerega se je katoliški pater v navzočo- sti diplomatskih zastopnikov jav- no pritožil pri angleškem gover- nerju. Grki in katoliki imajo pogodbu, ki zahteva od njih med- sebojno spoštovanje obredov. Ta dogovor je zdaj prekršen in je prišlo zaradi njega celo do diplo- matskega posredovanja.

TEHNIKA BODOČNOSTI

André Mourois, znani francoski biograf, se bavi v nekem eseju z razvojem tehnike bodočnosti.

Eder, izmed največjih izu- mov zadnjega časa je brezčisti prenos slik na daljavo. Ta izum skriva v sebi ogromne možnosti. Ni dvoma, da bodo ljudje v krat- kem govorili drug z drugim in se gledali na velike razdalje s po- močjo majhnih žepnih aparatov, ki bodo sprejemali zvoke in slike. Prijatelji bodo lahko nadaljevali svoje pogovore tudi na potovanju, zaljubljeni si bodo dajali brez- žične sestanke ob določeni uri na določeno valovno dolžino, dolo- ne valovne dolžine bodo pridržane vladam za tajne razgovore, druge valovne dolžine bodo rezervirane samo ženskam ali šolan. Že da- nes sprejemajo v Ameriki neke organizacije nalogo za uspanje otrok ob dogovorjeni večerni uri s tem, da prenašajo zanje uspa- vanke.

Ta neprestana prisotnost zvoka in podobe bo seveda imela velik vpliv na človeštvo. Pred vsem bo laganje postalo veliko težje. Ne- ki učenjak napoveduje celo dobo, ko bodo ljudje sprejemali lahko medsebojne misli kakor danes brezžične prenose, saj so misli tu- di neka vrsta brezžičnih valov. Manjkajo nam samo še priprave, ki bi te miselne valove ojačevale pri sprejemu. Kakor hitro jih bo- do izumili, bodo skrite misli in laži sploh nemogoče, človeštvo bo prisiljeno govoriti samo resnico.

Ena izmed velikih možnosti bo- doče tehnike bo tudi ta, da bo človeku omogočeno gledati ob po-

ljubnem času poljubne točke na zemlji. Že danes nam je mogoče brezžično ravnati letala. Ta zelo majhna letala bodo sprejemala slike pod seboj ležečih krajev, nad katere se bodo dala usmeriti iz daljave. Avtomatično bodo odda- jala potem te slike določenemu sprejemnemu aparatu. Že danes poznamo registrirane balone, ki sa- modelno in brezžično sporočajo opazovalcem na zemlji iz velikih višav stalno vse podatke o zračni temperaturi, vlagi, gostoti itd.

SLABOUMNOST JE OZDRAV-

LJIVA

Profesor fiziologije na univerzi v Philadelphiji dr. James Crow se peča že več let z vprašanjem, ka- ko dvigniti duševne sposobnosti umobolnih ljudi. Temelj njegovega prizadevanja tvorijo odkritja nekaterih nemških učenjakov, ki so ugotovili, da izločajo možga- ni in hrbenični možg doslej ne- znano dražilno snov, ki vpliva na delovanje centralnega živčnega sistema, možganov in hrbenične- ga možga. Dr. Crow je delal po- skupe najprej na živalih in ugo- tovil je, da je govoreča papiga, ki ji je vbrizgal nekaj kapljice možganskega ekstrakta, v krat- kem močno razširila svoj slovar. Naenkrat je znala izgovarjati šti- rikrat toliko besed, kakor preot- no, ovski pes je postal pravi u- metnik v zasledovanju divjačine, bengarski tiger, ki je zelo neum- na žival, se je igranje naučil ple- sati in skakati skozi obroč, ka- kor še nobena druga zver.

Dr. Crow je proučil tudi kri umobolnih ljudi in ugotovil, da je v nji dvakrat toliko fosfatov, kakor v krvi normalnih ljudi. Po- tem je začel nekatere duševno bolne lečiti po treh metodah. Naj- prej jim je kemično izboljšal kri, potem jih je obseval z röntgeno- vimi žarki, končno jim je pa vbrizgal malo možganskega ek- strakta. Posledice so bile prese- netljive. Dvanajsetletni deček, ki si je bil pri padcu na igrišču pre- tresel možgane tako, da se ni ni- česar več spominjal, je bil kma- lu ozdravljen, 20-letni mož, ki je bil že od mladih nog v umobolni- ci, se je izučil za ključavničarja, 18-letno dekle, ki v šoli ni ničesar razumelo, je zdaj tajnica v očetovi pisarni. Mnogi slaboum- ni, ki jih je morala doslej preživ- ljati družba, so se izlečili toliko, da so zdaj vsaj pomožni delavci, a mnoge slaboumne otroke so la- ho poslali v normalne šole.

POZOR

Naša zaloga Blaznikovih Pratik je pošla. — V zalogi imamo še Slovensko-Ameri- kanski Koledar, ki stane sa- mo 50 centov.

Uprava Glas Naroda

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

